

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2017

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2017 (RP 134/2016 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 24.10.2016.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kanslichef Harri Pursiainen, kommunikationsministeriet
- ekonomidirektör Jaana Kuusisto, kommunikationsministeriet
- ekonomidirektör Kristiina Tikkala, Trafikverket
- avdelningschef Tomi Harju, Trafiksäkerhetsverket
- biträdande direktör Riitta-Liisa Vuorela, Kommunikationsverket
- direktör för samhällsrelationer och miljö Otto Lehtipuu, VR-Group Ab
- verkställande direktör Pasi Nieminen, Automobilförbundet rf
- direktör Petri Murto, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- specialsakkunnig Jaakko Rahja, Vägföreningen i Finland rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Transportnätet

Transportnätet har enormt stor betydelse för medborgarna, det finländska näringslivet och hela samhället, och därför har över hälften av förvaltningsområdets anslag reserverats för att underhålla och utveckla nätet.

Bastrafikledshållning

Utskottet välkomnar att anslagen för bastrafikledshållning ökar till 1 279,0 miljoner euro i budgetpropositionen för 2017. Utöver det har 304,0 miljoner euro reserverats för att minska det eftersatta underhållet. I fortsättningen gäller det att se till att anslagen är tillräckligt stora, men även

Utlåtande KoUU 24/2016 rd

i nuläget bör man följa hur de räcker till trots det låga priset på bitumen och andra oljeprodukter. Genom att till exempel planera reparationer med hjälp av nya digitala kvalitetsmättningsmetoder och sätta in reparationer där behovet är störst får man anslagen att räcka till bättre och ge större effekt.

Projekt

Utskottet konstaterar att budgetpropositionen innehåller många viktiga väg- och spårprojekt och ser positivt på att det finns flera stora projekt i projektförteckningen. Bland dem är också skyddsanordningarna i spårprojekten och säkerheten i plankorsningar viktiga. Det centrala när projekten utvärderas är långsiktigheten och framför allt effekterna, vilket förutsätter att det görs goda nytto-kostnadskalkyler, att projekten utförs i rätt tid och att åtgärderna riktas rätt.

Nya finansieringsformer ska också övervägas förbehållslöst för att bättre möjliggöra nya projekt och basstrafikledshållning, anser utskottet vidare. Då ska också totalpriset för projekten och till exempel eventuella pengar från EU analyseras.

Trafikövervakning

Utskottet framhåller också den betydelse trafikövervakningen har för trafiksäkerheten och likvärdiga konkurrensvillkor inom logistiksektorn. Det är viktigt att olika myndigheter har tillräckliga resurser för att följa upp förseelser och utskottet understryker att digital övervakning inte ersätter övervakning som genomförs av en människa.

Enskilda vägar

Enskilda vägar har stor betydelse för till exempel skogsvården samt för förutsättningarna och systemsättningseffekten för skogsbruket och bioekonomin. Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att anslaget för enskilda vägar ökar och ser det som viktigt att också det sekundära vägnätet tas om hand för att hela landet ska kunna hållas bebott och ekonomin utvecklas.

Kommunikationsnät

Kommunikationsnäten är en central och kritisk infrastruktur för samhällets tjänster och utvecklingen av digitaliseringen.

Statsunderstöd för genomförande av det riksomfattande bredbandsprojektet

I budgetpropositionen bemyndigas Kommunikationsverket att ingå avtal enligt de fullmakter som beviljats i budgetar för tidigare år till den del fullmakterna inte har använts. Beloppet för outnyttjade anslag uppgår till 25,2 miljoner euro. Villkoren för att få statligt stöd är att kommunerna förbinder sig att finansiera sin egen andel av det offentliga finansieringsstödet. Tyvärr har förfarandena visat sig vara komplicerade och besvärliga. Utskottet uttrycker sin oro över att statsrådets principbeslut av den 4 december 2008 om tillgängligheten av fiberoptik- och kabelnät inte har infriats och framhåller att man fortfarande bör söka metoder för att påskynda byggandet av näten.

Utlåtande KoUU 24/2016 rd

Cybersäkerhet

Utskottet ser det som viktigt att underhålla och utveckla cybersäkerheten. Reserverade anslag och behoven av att utveckla anslagen bör därför följas noggrant. Funktioner med anknytning till Kommunikationsverkets cyber- och informationssäkerhet är av central betydelse för kritiska samhällsfunktioner och därför bör man säkerställa att finansieringen står i rätt proportion till hur betydande funktionerna är för hela samhället.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 19.10.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonen saf
vice ordförande Mirja Vehkaperä cent
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Susanna Koski saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Satu Taavitsainen sd
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent
ersättare Teuvo Hakkarainen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.

Utlåtande KoUU 24/2016 rd Avvikande mening

AVVIKANDE MENING

Motivering

I budgetpropositionen för 2017 fortsätter regeringen med sin tidigare politik för trafikinvesteringar. Det eftersatta underhållet av trafikledsnätet minskas som man redan tidigare kommit överens om parlamentariskt. Trots det lägger regeringen samtidigt nya utvecklingsprojekt inom trafik och transport nästan helt och hållet på is. Reserveringen på 0,7 miljarder för nya projekt i regeringens plan för de offentliga finanserna har redan lagts fast och Finland har misslyckats i att utnyttja EU:s bidrag för trafikledsprojekt. Utvecklingsprojekten för trafik och transport skjuts alltså på framtiden. Trots allt prat har regeringen inte lyckats lösa den samlade finansieringen av transportsektorn på ett hållbart sätt, utan de knappa resurserna har flyttats mellan objekten.

Regeringens trafik- och transportreformer har grundat sig på avreglering. Den bärande kraften har varit tron på marknadsvillkoren samtidigt som regeringen avvecklat tillsynsmekanismer för marknadsstörningar och bekämpning av svart ekonomi. Avreglering är välkommet; lagstiftningen ska alltemellanåt gås igenom och effektiviseras. Arbetet får ändå inte genomföras så, att man i reformivern samtidigt avvecklar delar som är till nytta för medborgarnas säkerhet, en jämlik marknad och för samhället och miljön. Vi följer med oro regeringens utveckling gällande resurserna för trafikövervakningen och tillsynsmyndigheternas förmåga att ingripa mot riskfaktorer. Trafiken kan inte övervakas endast elektroniskt, det behövs också människor på fältet.

Regeringens relativt obetydliga besparing på köpta trafik tjänster i årets budget har redan börjat leva sitt eget liv. Efter det ursprungliga beslutet har de senare besluten om att utnyttja den VR-trafik som omfattas av allmän trafikplikt ökat förvirringen och osäkerheten. De som använder tågtrafik vet inte om deras förbindelse finns kvar i framtiden eller när den upphör. För kommunerna och regionerna är det oklart hur det i fortsättningen ska bli med trafikförbindelserna, som så är så viktiga för deras attraktionskraft. Det är svårt för statsbolaget VR att planera sina materielinvesteringar och sin framtida verksamhet eftersom ingen vet på vilka villkor och när persontågstrafiken öppnas för konkurrens då regeringen tidigare lagt beslutet. Nu fortsätter man ett år i sänder. Regeringens åtgärder inom tågtrafiken minskar i flera hänseenden tågtrafikens popularitet. Det är ingen önskvärd utvecklingstrend för miljön heller.

När funktionerna i samhället automatiseras blir datanäten en allt viktigare del av vår infrastruktur. Kommunikationsnätets förmåga att tåla störningar är ytterst viktig för de flesta funktionerna i samhället och i affärsverksamhet. Denna utveckling kommer att stärkas då vi bland annat går mot sakernas internet. Cyberattacker av olika slag kan bli mycket farliga och förödande och Kommunikationsverkets resurser spelar en viktig roll i bekämpningen av dessa hot. Regeringens förslag på att stödja förbättringen av cybersäkerheten med ett tilläggsanslag på 140 000 euro är positivt men väcker frågan om insatsen är tillräckligt stor i förhållande till utmaningarna. Mediemarknaden har en viktig roll i ett demokratiskt samhälle. Mångskiftande medier med flera förmedlingskanaler ger medborgarna en relevant ram för informationsförmedling. Medierna befinner sig fortfarande i ett brytningsskede i den elektroniska eran, vilket har undersökts i flera arbetsgrupper. Vi hoppas på snabba riktlinjer i frågan. I utredningen om Rundradions verksamhet och finansiering kunde ett parlamentariskt slutresultat nås. Regeringen har ännu inte omsatt beslutet om att flytta

Utlåtande KoUU 24/2016 rd
Avvikande mening 1

finansieringen av Rundradion utanför ramförfarandet för statsfinanserna. Det andra steget i översynen av postlagen och besluten om Posti Ab:s samhällsomfattande tjänster har stor betydelse för pressen. Det måste hittas en lösning som förenar fri konkurrens och samhällsmål med tillräckligt omfattande informationsförmedling till alla medborgare.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 19.10.2016

Katja Taimela /sd
Suna Kymäläinen /sd
Satu Taavitsainen /sd
Jyrki Kasvi /gröna
Katja Hänninen /vänst